

Temat: Walka Greków w obronie niepodległości w V w. p.n.e.

Poziom: I klasa gimnazjum

Cele lekcji:

Cele ogólne:

- zapoznanie z przebiegiem wojen pomiędzy Grekami i Persami,
- ocena patriotycznej postawy Greków.

Cele operacyjne:

Po zakończeniu lekcji uczeń potrafi:

- wyjaśnić pojęcia: patriotyzm, bieg maratoński, falanga, Maraton, Termopile; postacie – Leonidas, Miltiades, Kserkses,
- wymienić przyczyny i skutki konfliktu grecko-perskiego,
- ocenić, czym jest odpowiedzialność za ojczyznę,
- dostrzec różnice w uzbrojeniu żołnierzy greckich i perskich,
- wskazać na mapie miejsca bitew.

Ponadto w trakcie lekcji uczeń będzie doskonalić umiejętność pracy w grupie w oparciu o tekst, ilustracje i mapę.

Metody pracy:

- pogadanka z elementami wykładu,
- praca z mapą, podręcznikiem, ilustracjami, tekstem źródłowym i tekstem literackim.

Środki dydaktyczne:

- podręcznik autorstwa T. Małkowskiego i J. Rześniowieckiego, *Historia I. Podręcznik do gimnazjum*, Gdańsk 2000,
- mapa Persji oraz wojen grecko-perskich,
- ilustracje przedstawiające uzbrojenie hoplity, żołnierza perskiego i falangę,
- tekst źródłowy Herodota na temat bitwy pod Maratonem i Termopilami,
- plan bitwy pod Maratonem,
- wiersz K. Ujejskiego pt. „Maraton”.

Lektura dodatkowa:

J. Sikorski, *Zarys historii wojskowości powszechnej do końca wieku XIX*, Warszawa 1975,

J. Warry, *Armie świata antycznego*, Warszawa 1995.

Czas trwania:

1 godz. lekcyjna

Przebieg lekcji

1. Nauczyciel dzieli klasę na trzy grupy, następnie nawiązuje do tematu poświęconego igrzyskom olimpijskim i zadaje pytania, a potem podaje temat lekcji.

- Czemu miało służyć wychowanie spartańskie?
- Jakie znaczenie dla Greków miały igrzyska olimpijskie?

2. Po przeczytaniu tekstu z podręcznika i po przeanalizowaniu mapy uczniowie odpowiadają na pytania:

Grupa I

- Jaki był zasięg terytorialny państwa perskiego?

Grupa II

- Jak wyglądała organizacja państwa perskiego?

Grupa III

- Kto i w jaki sposób rządził Persją?

3. Nauczyciel wymienia przyczyny wojen grecko-perskich w V w. p.n.e.

4. Uczniowie na podstawie ilustracji dokonują analizy uzbrojenia:

Grupa I - Greków (hoplitów),

Grupa II - Persów („nieśmiertelnych”),

Grupa III - odpowiada na pytanie:

- Jaką motywację do walki mieli Grecy, a jaką Persowie?

5. Nauczyciel zapoznaje uczniów ze sposobem prowadzenia walki przez Greków (z szykiem bojowym - falangą), nauczyciel korzysta z foliogramu przedstawiającego plan bitwy pod Maratonem i z rzutnika.

6. Uczniowie słuchają recytowanego przez ucznia wiersza Kornela Ujejskiego pt. „Maraton” i odpowiadają na pytania:

- Jaki nastrój panował w Atenach w czasie bitwy pod Maratonem?
- Czego wyczekiwali mieszkańcy Aten?
- W jaki sposób dotarła do miasta wiadomość o losach bitwy?
- Co stało się z greckim posłańcem?

7. Nauczyciel zapoznaje uczniów z legendą biegu maratońskiego oraz z przebiegiem bitwy pod Termopilami.

8. Uczniowie odpowiadają na pytanie:

- Dlaczego bitwa pod Termopilami stanowi piękną kartę w dziejach starożytnej Grecji?

9. Nauczyciel omawia zakończenie konfliktu.

10. Podsumowaniem lekcji będzie odpowiedź na pytanie:

- Dlaczego Persom nie udało się podbić Grecji?

11. Uczniowie zapisują wnioski w zeszytach.

12. Praca domowa

Powtórzyć wiadomości o starożytnej Grecji.

13. Ocena aktywności uczniów.

Materiały dla nauczyciela:

Kornel Ujejski

„Maraton”

W Atenach pusto. Śród obszaru miasta
Pozostał starzec, ślepiec i niewiasta.
A kto mógł, patrzył w trwożnym niepokoju,
Czy nie obaczy co od strony boju.
Nic, nic nie widać; i słońce zagasło,
I gwiazdy...Cyt...cyt...Coś w pobliżu wrzasło...
Prędkimi kroki ktoś po bruku bije
I woła: „Tchu! Tchu! Głosu! Grecja... żyje!
Cześć! Cześć! Miltiades!...Tchu! Zwycięstwo z nami!”
Kobiety z domów wyszły z pochodniami
Z gałązką lauru Grek ulicą bieżył
I padł wołając: „Zwycięstwo!”- Już nie żył.